REZOLUȚIA (UE) 2023/1890 A PARLAMENTULUI EUROPEAN

din 10 mai 2023

conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT) aferent exercițiului financiar 2021

PARLAMENTUL EUROPEAN,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT) aferent exercițiului financiar 2021,

— având în vedere articolul 100 și anexa V la Regulamentul său de procedură,

— având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0130/2023),

A. întrucât, potrivit situației veniturilor și cheltuielilor sale ([1]), bugetul final al Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT) („institutul") aferent exercițiului financiar 2021 a fost de 360 913 825,71 EUR, ceea ce reprezintă o scădere cu 42,26 % față de 2020;

B. întrucât Consiliul de administrație a alocat 357 511 198 EUR (96 %) celor opt comunități de cunoaștere și inovare (CCI) ale institutului pentru punerea în aplicare a planurilor lor de afaceri pentru 2021;

C. întrucât bugetul pentru exercițiul financiar 2021 a scăzut din cauza cuantumului mult mai mic al granturilor acordate și executate pentru CCI în 2021, ca urmare a tranziției între perioada anterioară și noua perioadă a cadrului financiar multianual;

D. întrucât în raportul său privind conturile anuale ale institutului pentru exercițiul financiar 2021 („raportul Curții"), Curtea de Conturi („Curtea") declară că a obținut asigurări rezonabile cu privire la fiabilitatea conturilor anuale ale institutului și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente,

Gestiunea bugetară și financiară

1. constată că eforturile de monitorizare a bugetului în cursul exercițiului financiar 2021 au avut ca rezultat o rată de execuție bugetară a creditelor de angajament din anul curent de 97,91 %, ceea ce reprezintă o scădere de 1,94 % față de 2020; constată, în continuare, că rata de execuție a creditelor de plată pentru anul în curs a fost de 99,47 %, ceea ce reprezintă o creștere de 0,34 % în comparație cu 2020;

2. ia act de adoptarea Agendei strategice de inovare (ASI) a institutului pentru perioada 2021-2027, care implică o creștere a bugetului institutului la aproape 3 miliarde EUR pentru perioada de șapte ani și un mandat consolidat;

3. constată, în ceea ce privește observația subsecventă referitoare la rambursarea cheltuielilor de călătorie și de ședere în valoare de 1 200 EUR ale unui membru interimar al personalului institutului, că institutul a lansat în 2022, ca măsură corectivă, o nouă licitație pentru contractarea de servicii interimare, care acoperă costurile de misiune ale agenților interimari și aspectele legate de deplasări, pentru a atenua posibilele riscuri;

([1]) JO C 141, 29.3.2022, p. 161.

Performanța

4. observă că institutul folosește un sistem de indicatori-cheie de performanță asociat CCI ale institutului; constată că, la fel ca în anii anteriori, CCI nu au folosit integral granturile acordate de institut;

5. constată că institutul și-a pus în aplicare pe larg programul de lucru în 2021, deși au apărut unele întârzieri din cauza adoptării cu întârziere a Regulamentului (UE, Euratom) 2020/2093 al Consiliului ([2]) și a Regulamentului (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului ([3]); observă că unele priorități au fost amânate pentru 2022, și anume, strategia de monitorizare și tranziția către eGrants, din cauza resurselor umane insuficiente ale institutului; constată, printre principalele realizări ale institutului în 2021, lansarea „Inițiativei privind instituțiile de învățământ superior: consolidarea capacităților de inovare pentru învățământul superior", care reprezintă un obiectiv-cheie al ASI 2021-2027; apreciază faptul că durata medie de acordare a granturilor a scăzut de la 187 de zile la 117 zile;

6. salută dezvoltarea sinergiilor și a practicilor de cooperare cu alte instituții și organisme; ia act, în acest context, de progresele înregistrate în 2021 în ceea ce privește punerea în aplicare a Memorandumului de înțelegere al institutului cu Consiliul European pentru Inovare (CEI), prin care proiecte comune privind start-upurile din CCI se alătură programului de accelerare al CEI sau se promovează agenda pentru antreprenoriat în rândul femeilor; ia act de cooperarea institutului cu Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii în domenii precum comisiile de recrutare sau sprijin IT; constată și colaborarea fructuoasă a institutului cu Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală în ceea ce privește stimularea inovării în rândul companiilor și întreprinderilor mici și mijlocii europene, peste 700 de persoane participând la 35 de activități în 2021;

Politica de personal

7. observă că la 31 decembrie 2021, schema de personal era completată în proporție de 93 %, fiind ocupate 42 din cele 45 de posturi de agenți temporari autorizate de bugetul Uniunii (același număr de posturi autorizate ca în 2020); constată totodată că în 2021, în cadrul institutului au mai lucrat 21 de agenți contractuali, 15 lucrători temporari și un expert național detașat;

8. regretă lipsa echilibrului de gen în rândul conducerii de nivel superior și mediu a institutului, cinci din șase posturi (83 %) fiind ocupate de bărbați; ia act de procentul femei-bărbați din Consiliul de administrație al institutului, 9 din 15 membri (60 %) fiind bărbați, și de la nivelul întregului personal al institutului, 35 din 63 de angajați (56 %) fiind femei; ia act de angajamentul institutului de a-și pune în aplicare Planul de acțiune pentru egalitatea de gen, în 2021 organizându-se o serie de activități, cum ar fi programul inter-CCI dedicat antreprenoriatului și leadershipului în rândul femeilor și proiectul specific „Girls Go Circular", care urmărește să crească participarea femeilor în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii; invită institutul să ia măsuri concrete pentru a îmbunătăți echilibrul de gen la toate nivelurile ierarhice în cel mai scurt timp posibil și să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune;

9. constată că un fost comisar și un fost deputat în Parlamentul European primesc bani de la bugetul institutului în calitate de membri ai Consiliului de administrație al institutului;

10. constată că rata de rotație a personalului institutului a fost de 6,3 % în 2021; remarcă dificultățile cu care se confruntă institutul în a atrage și a păstra profesioniști înalt calificați din cauza coeficientului de salarizare scăzut pentru Ungaria; salută măsurile de stimulare și inițiativele sociale ale institutului pentru a preveni o rată ridicată de rotație a personalului;

([2]) Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2093 al Consiliului din 17 decembrie 2020 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2021-2027 (JO L 433 I, 22.12.2020, p. 11).

([3]) Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013 (JO L 170, 12.5.2021, p. 1).

11. ia act de creșterea considerabilă a volumului de lucru al institutului în 2021, precum și de noile sarcini legate de extinderea mandatului institutului în cadrul Orizont Europa; constată însă că mandatul și sarcinile crescute nu au fost însoțite de resurse umane noi, ceea ce a condus la o situație critică de deficit de personal, care pune în pericol implementarea programului de lucru multianual al institutului, precum și asigurarea privind fondurile gestionate; observă că, în consecință, costurile administrative ale institutului sunt foarte reduse, de 2 % din bugetul său total, față de o medie de 4,6 % în cadrul programului Orizont 2020; constată, în acest context, că există riscul de a nu se pune în aplicare toate elementele esențiale ale programului anual de lucru al institutului; observă că Consiliul de administrație al institutului a luat măsuri în legătură cu insuficiența personalului și riscurile aferente, aprobând la sfârșitul anului 2021 reorganizarea gestionării resurselor disponibile, o revizuire a structurii și a organigramei institutului urmând să aibă loc în 2022; evidențiază că după ce i s-a refuzat o primă cerere de posturi suplimentare pentru 2021 și 2022, institutul a introdus o nouă cerere pentru 10 posturi suplimentare în 2022; recunoaște că este necesar ca resursele institutului să fie aliniate la așteptările legate de noul mandat; reamintește că nesatisfacerea necesităților în materie de personal crește riscul de erori și nereguli, cauzând astfel potențiale prejudicii și bunei gestiuni financiare a bugetului Uniunii;

12. reamintește că este important să se elaboreze o politică a resurselor umane pe termen lung care să aibă în vedere echilibrul dintre viața profesională și cea privată, orientarea pe tot parcursul vieții și oferirea de posibilități specifice de formare pentru dezvoltarea carierei, atingerea echilibrului de gen la toate nivelurile de personal, munca de la distanță, dreptul de a se deconecta, îmbunătățirea echilibrului geografic pentru a avea o reprezentare corespunzătoare a tuturor statelor membre și recrutarea și integrarea persoanelor cu dizabilități, precum și garantând tratamentul egal și promovarea pe scară largă a oportunităților pentru acestea;

Achiziții publice

13. constată că în 2021 institutul a finalizat 87 % din procedurile de achiziții publice conform planului său, depășind astfel obiectivul de 85 % din procedurile de achiziții finalizate în 2021; observă că institutul a raportat că toate procedurile sale prioritare au fost finalizate, cu excepția noului contract-cadru pentru servicii de comunicare și gestionarea evenimentelor;

14. constată din raportul Curții că în cazul a două plăți auditate, institutul autorizase angajamentele bugetare aferente numai după semnarea contractului; ia act de observația Curții potrivit căreia acest lucru încalcă articolul 73 alineatul (2) din Regulamentul delegat (UE) 2019/715 al Comisiei ([4]); constată din răspunsul institutului că începând din 2023, pentru gestionarea granturilor va fi folosit instrumentul informatic standard Orizont Europa al Comisiei, în cadrul căruia sunt integrate în sistem controale interne adecvate pentru prevenirea unor erori similare; ia act, de asemenea, de angajamentul institutului de a-și actualiza procedura standard de operare pentru circuitele financiare pentru a reflecta modificările necesare; invită institutul să îi comunice autorității care acordă descărcarea de gestiune cum evoluează această situație;

Prevenirea și gestionarea conflictelor de interese și transparența

15. ia act de măsurile aplicate și de eforturile constante depuse de institut pentru a asigura transparența, prevenirea și gestionarea conflictelor de interese, precum și protecția avertizorilor de integritate; observă că institutul a publicat pe site-ul său declarațiile de interese și CV-urile membrilor Consiliului său de administrație și ale echipei sale de conducere;

16. ia act de angajamentul institutului de a-și actualiza și îmbunătăți politica de prevenire și gestionare a conflictelor de interese; observă că Consiliul de administrație al institutului a solicitat Comisiei un acord prealabil pentru adoptarea unei decizii privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese și procesele decizionale pentru a evita conflictele de interese ale personalului institutului, care va completa normele actuale ale institutului; salută introducerea unor măsuri suplimentare ale institutului, cum ar fi modelele standardizate privind conflictele de interese și înființarea Comitetului consultativ pentru conflictele de interese; observă că cazurile de conflicte de interese în contextul exercițiului de reclasificare și al procedurilor de selecție au fost identificate și abordate prin măsurile de atenuare existente;

([4]) Regulamentul delegat (UE) 2019/715 al Comisiei din 18 decembrie 2018 privind regulamentul financiar cadru pentru organele instituite în temeiul TFUE și al Tratatului Euratom și menționate la articolul 70 din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 122, 10.5.2019, p. 1).

17. salută faptul că institutul rămâne una din cele nouă agenții care și-au introdus propriile norme interne de reglementare a activităților membrilor consiliilor lor de administrație, care depășesc cerințele legale minime privind potențialele situații de tip ușă turnante; observă, în special, că în conformitate cu codul de bună conduită al institutului, membrii consiliilor de administrație nu au voie să ocupe funcții, remunerate sau neremunerate, în nicio întreprindere, centru de cercetare sau universitate care participă la CCI ale institutului sau care primește granturi din partea institutului, timp de doi ani de la încetarea funcțiilor lor; constată, de asemenea, că institutul a elaborat o politică privind accesul la informații confidențiale pentru personalul care pleacă și orientări privind restricțiile și interdicțiile post-angajare; invită institutul să mențină autoritatea care acordă descărcarea de gestiune informată cu privire la implementarea acestei politici;

18. insistă că este nevoie să fie instituite norme mai sistematice privind transparența, incompatibilitățile, conflictele de interese, activitățile ilegale de lobby și practica ușilor turnante; invită institutul să își întărească mecanismele de control intern, incluzând instituirea unui mecanism intern pentru combaterea corupției;

Controlul intern

19. observă că, potrivit raportului structurilor de audit intern ale institutului, dintre cele 87 de recomandări incluse în sfera auditului de urmărire subsecventă, 29 de recomandări deschise au fost închise, 25 de recomandări deschise au fost declasate și nicio recomandare deschisă nu a trecut într-o categorie superioară; constată că, drept urmare, nicio problemă critică nu a rămas deschisă până la 31 decembrie 2021;

20. observă că institutul, în contextul unui exercițiu de revizuire a structurii sale organizatorice, a inițiat tranziția structurilor de audit intern către o funcție de monitorizare și supraveghere a CCI în 2021;

21. ia act de strategia antifraudă revizuită a institutului pentru perioada 2021-2023; constată că din cele 14 obiective antifraudă stabilite pentru anul 2021, nouă au fost realizate integral, patru au fost realizate parțial și unul a fost amânat;

22. constată că Serviciul de Audit Intern (IAS) al Comisiei a efectuat și finalizat în 2021 un audit privind gestionarea resurselor umane; observă că au fost emise trei recomandări importante cu această ocazie; constată, în ceea ce privește acțiunile întreprinse ca urmare a auditurilor anterioare ale IAS, că în 2021 nu au existat recomandări deschise critice sau foarte importante ale IAS pentru institut, în timp ce unele recomandări importante au fost amânate și sunt încă deschise;

23. ia act de concluziile autoevaluării sistemului de control intern al institutului, potrivit cărora sistemul este în general eficace și eficient, fiind necesare unele îmbunătățiri în ceea ce privește principiul 12;

24. reamintește că este important să se consolideze sistemele de gestionare și control pentru a asigura buna funcționare a institutului; insistă ferm asupra cerinței privind sisteme eficiente de gestionare și control pentru a evita posibile cazuri de conflicte de interese, lipsa controalelor *ex ante* și *ex post*, gestionarea inadecvată a angajamentelor bugetare și juridice și neraportarea problemelor în registrul de excepții;

Digitalizarea și tranziția verde

25. ia act de măsurile luate de institut pentru a-și îmbunătăți securitatea online și digitalizarea; constată că, începând din 2021, institutul a implementat toate serviciile de monitorizare de la Centrul de răspuns la incidente de securitate cibernetică pentru instituțiile, organele și agențiile UE; constată că institutul a efectuat audituri de securitate cibernetică în 2021 și a pus în aplicare toate recomandările emise; observă că în 2021 nu au fost raportate incidente de securitate cibernetică; constată că, în contextul implementării treptate a SYSPER (Sistemul informatic de gestionare a resurselor umane al Comisiei Europene), institutul a adoptat în 2021 module suplimentare pentru gestionarea resurselor umane;

26. recunoaște rolul de lider al CCI-Climă a institutului în ceea ce privește gestionarea cu rezultate a mediului în Uniune; salută eforturile continue ale institutului de reducere a deplasărilor și a emisiilor de CO_2; observă că în 2021 a fost înființat un Comitet pentru sustenabilitate care să definească acțiuni suplimentare pentru ca activitățile institutului să devină neutre din punctul de vedere al emisiilor de dioxid de carbon;

27. reamintește importanța creșterii gradului de digitalizare a institutului în ceea ce privește funcționarea și gestionarea internă, dar și pentru a accelera digitalizarea procedurilor; accentuează că institutul trebuie să își continue eforturile proactive în această privință, pentru a evita un decalaj digital între agențiile Uniunii; atrage totuși atenția că trebuie luate toate măsurile de securitate necesare pentru a evita orice risc la adresa securității online a informațiilor prelucrate;

28. încurajează institutul să colaboreze îndeaproape cu ENISA (Agenția Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică); sugerează să se ofere programe de formare în domeniul securității cibernetice actualizate periodic pentru toți angajații institutului; invită institutul să accelereze procesul de elaborare a politicii sale în materie de securitate cibernetică, să o finalizeze până la 31 decembrie 2023 și să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la acest proces;

Continuitatea activității în timpul crizei provocate de COVID-19

29. constată dificultățile cu care se confruntă institutul în gestionarea continuității activității pe parcursul tranziției către programul Orizont Europa din cauza neadoptării la timp a cadrului juridic revizuit al institutului; ia act de măsurile de atenuare aprobate de institut în 2021 pentru a ține seama de cerințele cadrului juridic al programului Orizont Europa, în pofida întârzierilor respective, cum ar fi reuniunile grupului operativ pentru simplificare și foaia de parcurs privind tranziția pentru 2021; salută faptul că astfel de eforturi au făcut posibilă tranziția cu succes a institutului către programul Orizont Europa, reducând la minimum perturbările operaționale;

30. ia act de acțiunile în curs ale institutului pentru a asigura continuitatea activității în contextul pandemiei de COVID-19, cum ar fi folosirea aplicației Microsoft Teams pentru comunicare și colaborare, precum și punerea în aplicare a unor sondaje pentru a colecta feedback din partea personalului cu privire la subiecte-cheie; încurajează institutul să pună în practică învățămintele desprinse în ceea ce privește metodele de lucru de la distanță și hibride, astfel încât în viitor să organizeze mai bine reuniunile și evenimentele care pot fi desfășurate mai eficient de la distanță decât cu prezență fizică; reamintește că institutul a obținut rezultate favorabile în ceea ce privește participarea la evenimente hibride;

Alte observații

31. observă că noua ASI 2021-2027 impune o colaborare consolidată cu statele membre printr-o mai bună cooperare, comunicare și vizibilitate; ia act de măsurile subsecvente luate de institut pentru a consolida comunicarea și sensibilizarea în cadrul comunității sale; constată, în special, că institutul a creat o rețea de 89 de puncte naționale de contact, reprezentând 57 de țări, inclusiv statele membre, țări asociate programului Orizont și alte țări terțe; observă, de asemenea, dezvoltarea centrului de cunoștințe al institutului ca registru public de documente de lucru și rapoarte privind politicile;

32. invită institutul să își dezvolte în continuare sinergiile (de exemplu, în ceea ce privește resursele umane, gestionarea clădirilor, serviciile informatice și securitatea) și să își intensifice cooperarea, schimbul de bune practici și discuțiile privind domeniile de interes comun cu alte agenții ale Uniunii, pentru o mai bună eficiență;

33. face trimitere, pentru alte observații cu caracter orizontal care însoțesc decizia privind descărcarea de gestiune, la rezoluția sa din 10 mai 2023 ([5]) referitoare la performanțele, gestiunea financiară și controlul agențiilor.

([5]) Texte adoptate, P9_TA(2023)0190.